

FAQ – Veel gestelde vragen (Kernprocedure LAT-CAP)

1. Moet je bij het adaptief toetsen direct een passende toets afnemen, of mag je ook eerst E7 afnemen?

Er zijn twee opties, óf je schat op basis van eerdere toetsen in op welk niveau de leerling zit/zal zitten. Je neemt dat niveau dan af tijdens het E7 moment. Óf je neemt eerst voor alle vakgebieden E7 af en toetst dan terug op de vakgebieden spelling, begrijpend lezen en/of rekenen als de leerling hierop uitvalt (lees; DLE valt 10 punten lager uit dan de DL van de toets).

2. Moet je bij het adaptief toetsen de verwachte groei meenemen?

Het kan zijn dat de leerling bijvoorbeeld vanaf E6 naar M7 een groei van +7 DLE laat zien en nu een DLE van 39 haalt. Kijk dan goed naar eerdere toets-momenten en schat in of de leerling dan tijdens het E7 moment beter de E6 (meest passend bij een DLE van 39) kan doen of juist de M7 gaat doen (waarbij je de groei mee neemt).

3. Wanneer moeten wij deze toets-gegevens verwerken en in ELK zetten?

Kijk alle toetsen na en zet deze in ParnasSys. De leerlingen kunnen vanaf augustus 2025 worden ingelezen in ELK 2025-2026. Direct daarna kunnen de behaalde resultaten ingelezen worden. Stem intern af wie dit op gaat pakken en wanneer. Kijk op www.elkadam.info/handleiding en volg het stappenplan “Leerlingen zichtbaar voor Het ABC in ELK 2025-2026”. Mail kernprocedure@hetabc.nl wanneer dit gelukt is, zodat de LAT kan worden bekeken en de eventuele CAP-afnames kunnen worden ingepland.

4. Wat mag/wel niet bij kinderen met dyslexie?

Vanuit de Staatscourant wordt geadviseerd bij leerlingen met dyslexie ‘dubbel’ te toetsen. Zowel met als zonder hulpmiddelen. Wij snappen dat dit erg tijdrovend is en een belasting voor de kinderen. Vanuit CITO is bij Rekenen-Wiskunde en Spelling de digitale versie (met auditieve ondersteuning), extra afnametijd en vergroten van de teksten (A4 naar A3) toegestaan. De voorkeur gaat uit naar de digitale versie t.o.v. het voorlezen (vanwege hints in het stemgebruik), maar voorlezen is bij deze vakgebieden wel toegestaan.

Helaas mag Begrijpend lezen in principe niet worden voorgelezen, wel is extra afnametijd en de vergrote weergave toegestaan. Geadviseerd wordt om bij leerlingen met dyslexie naast Begrijpend lezen ook Begrijpend luisteren af te nemen. CITO onderschrijft dat scholen bij ernstige dyslexie soms bewust de keuze maken om de afnamecondities verder aan te passen dan voor de validiteit en betrouwbaarheid van de uitkomsten gewenst is. Heel specifiek hebben we het dan over leerlingen met ernstige dyslexie, die in het onderwijs ook al gebruikmaken van voorleessoftware en die onvoldoende in staat zijn een tekst zelfstandig technisch te doorgronden. Om zicht te krijgen op de mate van tekstbegrip kan het in uitzonderlijke gevallen noodzakelijk zijn om de toets voor Begrijpend lezen met auditieve ondersteuning af te nemen. Dit hoeft geen probleem te zijn mits de gebruikers zich dan goed realiseren dat de uitkomsten geen valide en betrouwbare meting geven van de vaardigheid waarvoor deze is ontwikkeld. CITO benadrukt dat het in die gevallen belangrijk is de gewijzigde afnamecondities goed vast te leggen (met onderbouwing) én ook te communiceren naar derden die de resultaten willen gebruiken (bijvoorbeeld een nieuwe school) zodat de uitkomsten goed geïnterpreteerd kunnen worden.

Bij Technisch lezen zijn geen aanpassingen toegestaan, deze toetsen zijn immers bedoeld om de technische leesvaardigheid van leerlingen in kaart te brengen.